

Umhverfisnefnd Alþingis

Alþingi
150 Reykjavík

Bt. Helgu Þórisdóttur

3. desember 2001

Efni:

Umsögn um frumvarp til laga um náttúruvernd, 159 mál.

Landvernd vísar í bréf umhverfisnefndar Alþingis dagsett 9. nóvember sl. þar sem óskað er eftir viðhorfum samtakanna til frumvarps um breytingar á lögum um náttúruvernd.

Náttúruverndarráð verði lagt niður

Skv. 9. gr. náttúruverndarlaga skal Náttúruverndarráð stuðla að náttúruvernd og vera umhverfisráðherra, Náttúruvernd ríkisins og öðrum stjórnvöldum til ráðgjafar um náttúruverndarmál. Jafnframt á ráðið að gera tillögur um friðlýsingar og aðrar verndunaraðgerðir og fjalla um náttúruverndaráætlun, þróun náttúruverndar á alþjóðavettvangi og fara með málefni Friðlýsingarsjóðs.

Landvernd tekur undir þau sjónarmið að mikilar breytingar hafa orðið á undanförunum árum um þátttöku almennings í ákvarðanatöku um umhverfismál, ekki hvað síst vegna laga um mat á umhverfisáhrifum. Í því sambandi hafa umhverfis- og náttúruverndarsamtök gegnt vaxandi hlutverki. Jafnframt er ljóst að Náttúruvernd ríkisins og Náttúrfræðistofnun Íslands leika afar þýðingarmikið hlutverk í umfjöllun um náttúruverndarmál.

Innan Náttúruverndarráðs er mikil þekking og reynsla á sviði náttúruverndarmála og ætti ráðið, ásamt stofnunum umhverfisráðuneytisins og frjálsam félagasamtökum, að geta verið öflugur bakhjarl fyrir málaflökkinn. Ekki er ráðlegt að leggja Náttúruverndarráð niður nema að að tryggja megi að frjáls félagasamtök á sviði umhverfis- og náttúruverndar geti sinnt því hlutverki sem ráðið hefur sinnt hingað til.

Landvernd telur að frjáls félagasamtök á sviði náttúruverndar hafi eflst og séu nú færari en áður að stuðla að upplýsandi umfjöllun um þennan málaflökk. Jafnframt er ljóst að vaxandi umfjöllun um umhverfismál, ekki hvað síst vegna mats á umhverfisáhrifum framkvæmda, gerir enn meiri kröfur en áður um fagleg og vönduð vinnubrögð af hálfu þessara samtaka. Í dag hafa þessi samtök takmarkað fjárhagslegt bolmagn til að afla sér nauðsynlegs faglegs stuðnings til þess að sinna því lýðræðislega hlutverki sem þeim er ætlað að leysa af hendi.

Í þessu sambandi má vísa í fyrirheit um frekari stuðning í nýlegri samstarfsyfirlýsingu umhverfisráðuneytisins og frjálsra félagasamtaka. Sú yfirlýsing leggur einnig þá

skyldur á herðar frjálstra félagasamtaka að efla lýðræðislega umræðu um umhverfis- og náttúruvernd.

Umhverfisþing

Umhverfisráðherra hefur þegar boðað til tveggja umhverfisþinga og er það vel. Náttúruverndarþing á sér aftur á móti sögu og hefð og hefur undirbúningur þingsins verið í höndum Náttúruverndarráðs. Þingið hefur verið mikilvægur vettvangur náttúruverndarumræðu þar sem átt hafa seturétt á annað hundrað fulltrúar af öllu landinu.

Samkvæmt lögum um náttúruvernd hefði átt að boða til Náttúruverndarþings í janúarlök n.k. Sjaldan hefur þörfin fyrir öflugum umræðu um umhverfis- og náttúruvernd og sjálfbæra þróun meiri en nú.

Það er miður ef frumvarp umhverfisráðherra verður til þess að Náttúruverndarþing verði ekki haldið í upphafi næsta árs. Það er rík þörf fyrir umfjöllun um náttúruvernd og því væri æskilegt að af þessu þingi gæti orðið. Það mætti halda Náttúruverndarþing í þetta sinn jafnvel þó Umhverfisþing tæki svo við hlutverki þess á árinu 2003.

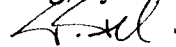
Verði tillaga um umhverfisþing samþykkt, telur Landvernd að seta þurfi þinginu starfsreglur sem segi til um það hvernig félagasamtök geta haft áhrif á dagskrá þingsins og lagt fram tillögur að ályktunum til umfjöllunar á þinginu.

Tekjuafgangur Endurvinnslunnar

Í frumvarpinu er lagt til að fellt verði niður framlag Endurvinnslunnar hf. til Náttúruverndarráðs, en það nemur um 5% af árlegum tekjuafgangi fyrirtækisins. Verði Náttúruverndarráð lagt niður telur Landvernd að nýta eigi þetta fjármagn áfram til að efla umhverfis- og náttúruvernd. Til að mynda mætti nýta þetta fé til stuðnings við fræðslu um umhverfisvernd Íslands með því að beina því til reksturs verkefnisins Vistvernd í verki sem Landvernd hefur staðið að.

Vistvernd í verki er langtíma verkefni í fræðslu um umhverfisvænna heimilishald sem þegar hefur náð fótfestu í 10 sveitarfélögum. Rekstur verkefnisins er fjárhagslegur baggi fyrir Landvernd og ef ekki tekst fljótlega að afla því rekstrarfjármagns er hætt við að samtökin verði að leggja það niður. Framlag frá Endurvinnslunni til verkefnisins myndi geta átt þátt í því að treysta rekstrargrundvöll verkefnisins til lengri tíma litið.

Virðingarfyllt

Tryggvi Felixson

frakvæmdastjóri Landverndar